

کتاب در یک نگاه

• مرجان آیت‌الله‌زاده

ادیان خاور دور

این کتاب در چهار بخش کلیات، دائئوئیسم، کنفوسیانیسم و شنتیوئیسم به بحث دربارهٔ ادیان و مکاتب فلسفی خاور دور می‌پردازد. در **بخش اول با عنوان کلیات**، پیشینهٔ تاریخی-فرهنگی، موقعیت جغرافیایی، عنصر دینی چین باستان و مکاتب مهم چین مطالعه می‌شود. **بخش دوم: دائئوئیسم**، دائئوئیسم عنوان مورد بررسی در بخش دوم کتاب است. با توجه به تحولاتی که دائئوئیسم در طول تاریخ با آن مواجه بوده معمولاً پژوهشگران ادیان آن را با دو عنوان مجزا تقسیم‌بندی می‌کنند؛ دائئوئیسم فلسفی و دائئوئیسم دینی که عنوان‌های اصلی این بخش‌اند.

نویسنده در بخش دائئوئیسم فلسفی، به بررسی زندگی لائوزه (Lao zi) بنیان‌گذار اسطوره‌ای دائئوئیسم، تعالیم وی و «جوآنگ زه» (Zhoang zi) مهم‌ترین مفسر مکتب دائو و بزرگ‌ترین شارح تعالیم لائوزه می‌پردازد. خدایان سه‌گانه، متون مقدس دائویی، احکام دینی، تاریخچهٔ دینی شدن دائئوئیسم و سحر و جادو نیز عناوین مورد بررسی در بخش دائئوئیسم دینی است.

بخش سوم: کنفوسیانیسم، بررسی کنفوسیانیسم به عنوان مهم‌ترین مکتب چین در قرن ۶ قبل از میلاد، هدف نویسنده در بخش سوم کتاب ادیان خاور دور است. در ابتدای این بخش نویسنده نگاهی اجمالی به زندگی کنفوسیوس بنیان‌گذار این مکتب دارد از تولد تاگونگ فوزه «Kong fozi» شدن و از صدارت تا مرگ.

بخش‌های دیگر این فصل به بررسی متون کنفوسیوس، اقسام کتاب‌های کهن، تعالیم کنفوسیوس تحت عناوین: هستی‌شناسی، انسان‌فرزانه، آرمان شهر و نیز کنفوسیانیسم دینی اختصاص یافته است. و اما مروجان کنفوسیانیسم: بررسی زندگی و تعالیم، سینوس، به عنوان مروجی آرمان‌گرا و «سون زه» به عنوان مروجی واقع‌گرا، عنوان‌های مورد بحث و بررسی در بخش پنجم از فصل سه کتاب است. بررسی مکاتب رقیب کنفوسیانیسم و کنفوسیانیسم نوین در سه مرحله پایان‌بخش مباحث این فصل از کتاب است.

بخش چهارم: شینتوئیسم، شنتیوئیسم تنها دین و آئین بومی کشور ژاپن، بحث مورد مطالعهٔ بخش چهارم است. لذا ابتدای این فصل با کلیاتی دربارهٔ کشور ژاپن به عنوان زادگاه شینتوئیسم آغاز می‌شود. بررسی اساطیر شینتو، متون مقدس، فرقه‌ها و تعالیم شینتو نیز عناوین دیگر مورد بررسی در این بخش است. پایان این بخش کتاب نیز با ارائهٔ تاریخچه‌ای از شینتوئیسم و آوانگاری واژگان چینی و ژاپنی و اصطلاحات ادیان چین به اتمام می‌رسد.

■ ادیان خاور دور
■ دکتر فیاض قرائی
■ دانشگاه فردوسی مشهد

